

ȚARA FAGILOR, Almanah cultural-literar al Societății "Arboroasa" din Cernăuți al românilor nord-bucovineni, alcătuit de Dumitru Covalciuc, Cernăuți - Târgu-Mureș, 1994, 278 p.

Almanahul cultural-literar al românilor nord-bucovineni, alcătuit de Dumitru Covalciuc - ziaristul și scriitorul, care a primit premiul Fundației Culturale a Bucovinei pentru activitatea sa rodnică și valoroasă - cuprinde în cel de-al treilea număr, în cele 278 de pagini, șapte rubrici consistente, care îl recomandă ca pe o carte-document, exprimând aspecte variate și importante ale cugetului și simțirii fraților din zona vremelnic detrunchiată.

În al său *Cuvânt înainte*, Dimitrie Poptâmaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș, relevă că *Țara Fagilor*, "pământ al biruștelor, pământ al înfrângerilor", înzestrat "cu oameni harnici, care și-au păstrat credința, limba, portul și obiceiurile românești în ciuda vicisitudinilor timpului", loc unde "și-au găsit refugiul în vremuri de restriște ardelenii George Barițiu, Timotei Cipariu, Aron Pumnul, mureșeanul Ioan Oros alias Rusu", cu Cernăuțul care a fost "popas de studii și punte de legătură a căutărilor eminesciene", cu școli "care au dat neamului adevărate dinastii de învățați, familii ale vrednicilor românești: Hurmuzachi, Sbiera, Onciul, Flondor, Pușcariu, Nandriș, Holban", pământ "împins de soarta crudă a unui act arbitrar și nemilos pe cea mai înaltă Golgotă a durerii și suferințelor" a născut "această carte de suflet românesc" grație osârdiei și efortului neobosit al celui ce este "inimosul publicist și scriitor" DUMITRU COVALCIUC.

Devenit o permanență a Societății Culturale "Arboroasa", publicația s-a realizat și "cu efortul material" al Uniunii "Vatra Românească", filiala Târgu Mureș, în cazul primelor două numere, cel de-al treilea fiind preluat de Biblioteca Județeană Mureș.

Almanahul se deschide apoi cu *Cântarea Bucovinei* de Tudor Arghezi care - adăugăm noi - și-a avut soața de pe meleagurile bucovinene. Rubrica *File de istorie* cuprinde evocările și studiile: *Lupta de la Dumbrava Roșie*, de Nicolae Iorga, *Satul lordănești în documente moldovenești*, de Florea Șapcă, *Comuna Voloca-pe-Derelui și societățile ei culturale de odinioară*, de Tudor Ionică, *Problema Bucovinei în relațiile sovieto-germane*, de Serghei Hacman.

Protoiereul Adrian Acostăchioaie susține rubrica *Credința Străbună* cu eseu intitulat, după îndemnul evanghelistului Ioan, "Ca toți să fie una..." Rubrica *Graiul neamului* este prezentă cu o valoroasă și documentată intervenție a conferențiarului Ion Popescu de la Universitatea din Cernăuți - *Descrierea situației lingvistice din actuala regiune Cernăuți la sfârșitul perioadei sovietice* (până la 1992).

Sub titlul *Golgota Neamului Românesc* semnează amintiri și mărturii despre practicile și consecințele politicii "umanist-socialiste" sovietice: Dragoș Hahon,

Gheorghe Frunză, Vasile Birău, Floarea Dugan, Margalina Bilețchi, Constantin Motrescu, Ion Ioneț, Ilie Grijincu-Popescu, Constantin Rotaru, Ion Posteuca, Maria Șotropa, Nicolae Mariuțac, Dumitru Covalciuc și Vladimir Moșanu.

La rubrica *Documente Bucovinene* Dumitru Opreșan ne înfățișează un *Tablou nominal cu locuitorii creștini din comuna Oproșeni, județul Rădăuți, deportați de ruși în cursul anului 1940/1941*; Gh. Pavel scrie articolul *Românii din Nordul Bucovinei și ținutul Herței condamnați de stăpânirea sovietică*. Sub titlul nesemnat - *Sate românești din regiunea Cernăuți șterse de sovietici de pe suprafața pământului* - aflăm că localitățile *Albovăț, Buci, Frunza, I.G. Duca, Prisaca și Țânteni* au dispărut în urma unor măsuri abuzive sau draconice, din motive ca: lărgirea unui poligon militar, strămutarea locuitorilor în interiorul imperiului, instalarea zonei de frontieră și a gardului de sârmă ghimpată etc. Un zguduitor reportaj realizează la aceeași rubrică Dumitru Covalciuc sub titlul *Ne-au scos și morții din morminte*.

Rubrica *Scriitori nord-bucovineni contemporani* ni-i înfățișează, prin câteva din creațiile reprezentative, pe Vasile Calmuțchi, Simion Gociu, Elena Marița, George Nimigeanu, Nicolae Șapcă, E.Ar. Zaharia, Grigore Crigan.

Ultima rubrică, *Folclor Bucovinean* cuprinde articolul lui Grigore C. Bostan, *Reminescențe ale poeziei populare românești la ucraineni și ruși, regiunea Cernăuți* și un buchet de creații din poezia ceremonialului de nuntă, bocete, descântece, snoave, cântece bătrânești, iar din creațiile cu valoare de document popular *Cântecul celor rămași în viață după măcelul de la Lunca din ianuarie, 1941*.

Această veritabilă carte de cuget și simțire reamintește cititorului pe ultima copertă externă că: "Mai suntem și noi o ființă/ Un codru, o doină, un plai/ Ne ține aceeași credință/ Sădită în datini și grai...".

Mihai Iacobescu